

เรื่อง	: การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ผู้ศึกษาค้นคว้า	: พัทธพร พันธุ์เหล็ก, รัตนา เพ็ชรमुख, สุรินทร์ มีบางชื่อ
ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา พานิชย์ผลินไชย
ประเภทสารนิพนธ์	: การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2549

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2) เพื่อทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ 3) เพื่อประเมินหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีการการศึกษาค้นคว้าใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีลำดับขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มประชากรในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและบริบทที่เกี่ยวข้องกับประเพณีการแข่งขันเรือบกในกระบวนการจัดการความรู้ ได้แก่ ผู้รู้ในท้องถิ่น เรื่องประเพณีการแข่งขันเรือบก จำนวน 7 คน และผู้รู้ในท้องถิ่น เรื่องการวิธีการแข่งขันเรือบก จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวม

ข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการคู่ขนาน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หาประสิทธิภาพโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องขององค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบการใช้หน่วยการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเนินกุ่มวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนเรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า t - test แบบ One Sample t-test

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนและนักเรียนที่มีต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน และแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของนักเรียน และแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ความรู้ที่ได้จากผู้รู้ในท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของประเพณีการแข่งขันเรือบก คุณค่าและความสำคัญ วิธีการแข่งขันให้ประสบความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคในการแข่งขันแล้วนำไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ผลการประเมินองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องและสัมพันธ์กันโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 และองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องและสัมพันธ์กันโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียน หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานโครงการ โดยภาพรวมนักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

3. ความพึงพอใจของครูผู้สอนและนักเรียนที่มีต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่องประเพณีการแข่งขันเรือบก วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม

3.1 ครูผู้สอนมีความพึงพอใจความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ และพึงพอใจในการนำประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน มาจัดทำเป็น

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้
ในท้องถิ่น โดยเน้นการจัดทำโครงงานและการค้นพบองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

3.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ
เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่
ยกเว้น ข้อ 5 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในเรื่องการใช้ทักษะทางภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน
เขียน และดู ในการแสวงหาสืบค้นข้อมูลความรู้ เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก ($X = 3.32$)
และข้อ 12 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในเรื่องความเหมาะสมของเวลาในการทำโครงงาน
ของนักเรียน ($X = 3.12$)

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก
วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

พัชรพร

พันธุ์เหล็ก

รัตนา

เพชรमुख

สุรินทร์

มีบางชื่อ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง “การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก
วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3”
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา พานิชย์ผลินไชย)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาริรัตน์ แก้วอุไร)
หัวหน้าภาควิชาการศึกษา
พฤษภาคม 2549

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขอกล่าวนำขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ทั้ง 4 ท่าน ดังนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา พานิชย์ผลินไชย ที่ปรึกษางานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ แก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานทุกขั้นตอนตลอดมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นเรียนผู้ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานทุกรายการ รองศาสตราจารย์เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย อาจารย์ผู้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีวรรณ มากชู อาจารย์ผู้ให้ความรู้ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งเป็นนวัตกรรมของงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฉบับนี้ ด้วยความเสียสละเวลาและมีเมตตาเป็นที่ยิ่ง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง อาจารย์ประจำภาควิชา มนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จังหวัดพิษณุโลก ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ ผู้อำนวยการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก นางศรีสมร หมั่นแก้ว ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3) โรงเรียนวังทองพิทยาคม จังหวัดพิษณุโลก และนายสุวัฒน์ น้อยอามาตย์ ครูชำนาญการ (คศ.2) โรงเรียนเนินกุ่มวิทยา จังหวัดพิษณุโลก ที่กรุณาให้คำปรึกษา แก้ไขตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขอกราบขอบพระคุณพระครูพิทักษ์ปสาทกิจ เจ้าอาวาสวัดเนินกุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก และพระครูอนุรักษนิติสาร เจ้าอาวาสวัดราษฎร์ศรัทธาราม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก และขอขอบคุณผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเนินกุ่มที่เกี่ยวกับประเพณีการแข่งขันเรือบทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิเชียร ทรงศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนเนินกุ่มวิทยา คณะครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเนินกุ่มวิทยา ตำบลเนินกุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ที่ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ และแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

และท้ายสุดขอขอบคุณ คุณปัญญา เพ็ชรมุข ผู้ให้ความอนุเคราะห์แก่คณะผู้ศึกษาค้นคว้าในการจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ตลอดภาระงาน

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคุณประโยชน์อันพึงมีจากงานการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเองฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเนินกุ่มวิทยา และโรงเรียนใกล้เคียงในตำบลเนินกุ่ม
รวมทั้งโรงเรียนอื่นๆ ที่มีบริบทของชุมชนและโรงเรียนที่มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมชุมชน
เช่นเดียวกับกับชุมชนเนินกุ่ม

พัชรวพร พันธุ์เหล็ก

รัตนา เพ็ชรमुख

สุรินทร์ มีบางชื่อ

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่นเกี่ยวกับประเพณีการแข่งขันเรือบก

ภาคผนวก ค

บทสัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่นเกี่ยวกับประเพณีการแข่งขันเรือบก

ภาคผนวก ง

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม
โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคผนวก ๑

แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก
วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ
เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคผนวก ฉ

ผลการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ
เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก วัดมณฑลพินบ้านเนินกุ่ม
โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคผนวก ญ

ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก
วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคผนวก ก

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ
เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคผนวก ฎ

ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานโครงงานของนักเรียนที่เรียน
หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก
วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคผนวก ฐ

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก
วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคผนวก ท

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ
เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบกวัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคผนวก ค

ภาพกิจกรรมการเรียนการสอน ในหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ประเพณีการแข่งขันเรือบก
วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บรรณานุกรม

ประวัติย่อผู้ศึกษาค้นคว้า

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

ภาคผนวก ข

แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของ หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง
ประเพณีการแข่งขันเรือบก วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้ กระบวนการจัดการความรู้

ภาคผนวก ซ

แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง
ประเพณีการแข่งขันเรือบก วัฒนธรรมพื้นบ้านเนินกุ่ม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3